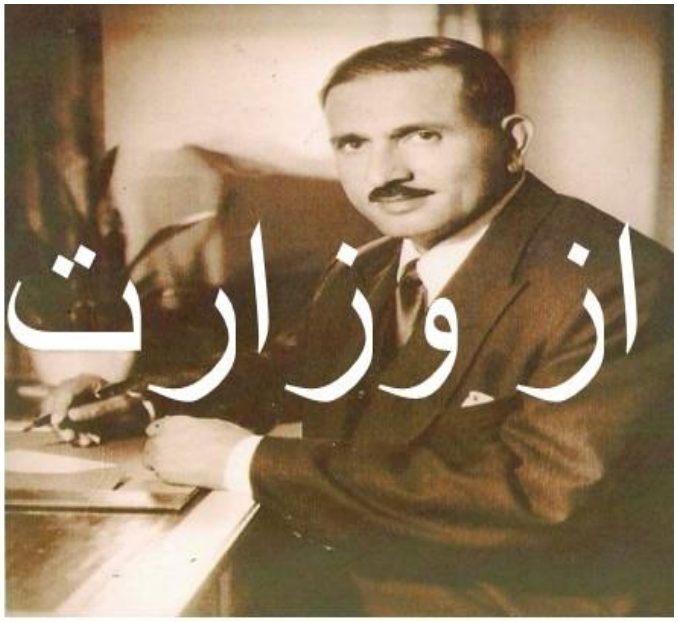
Preview (1 / 10) - ketabton.com

زندان

تا

از وزارت

Preview (2 / 10) - ketabton.com

Preview (3 / 10) - ketabton.com

Hafizullah kalim

Hafizullah kalim

تحریر کننده : - حفیظ الله {کلیم }

ادیتور : -

این موضوعات از ۱۳۹۶/۱/۱۱ الی ۱۳۹۷/۱/۱۵ جمع آوری گردیده

مورخ : - ۱۳۹۷/۱/۲۸

مکان : - (GSM) مقام ولایت لوگر ساعت ۱۰:۵۰

Preview (4 / 10) - ketabton.com

جریان وظیفه در وزارت مالیه دولت جمهوری افغانستان

زمان سردار محمد داود خان .

Preview (5 / 10) - ketabton.com

مقدمه

از گذشته های دور با نشرات محدود، هر چه ثبت اوراق تاریخ شده و هر چه راویان اولی نگاشته اند، چون بیان حال و شرایط تحقیق و تدقیق آن کمتر میسر است، باید بدون درک صحت و سقم آن، بدون در نظر داشت کلیه جوانب اوضاع سیاسی داخلی و خارجی، بدون در نظر داشت چگونگی شرایط محیط، اذهان عامه، جانب داری ها و یا بر عکس آن، کذا سالم و یا نا سالم بودن روایات، مجبوراً بحیث تاریخ اش قبول کرد. اما واقعه نگاران امروزی که از یکطرف وسایل نشرات و پخش وقایع فراوان است، و از جانب دیگر از وقوع حادثات هم چندان دور نشده ، کذا اسناد ثقهٔ دست اول و قابل اعتماد از نشرات روز، منابع مختلف، روایان بیطرف و صادق میسر شده میتواند و زمینهٔ تفکیک صحت و ثقم آن میسر است، باید صددرصد همه را مطالعه و کسب معلومات کرد، تا اثری تاریخی قابل ارزشی بوجود آمده بتواند ، و هرگاه این زحمت را بخود نمی دهیم، لازم است نگارش موضوعات تاریخی را به کسانی واگذار شویم که واقعاً از عهدهٔ آن بر آمده میتوانند، و قبول زحمت می کنند، و نباید بی تمسک، به سند و بی خریطه فیر کرد . نوشتن این چند سطر مختصر که ارائیه میشـود ، شاید این هم بی دلیل نباشد که چرا و توسط کی مجبور به نوشتن شده، در حالیکه از عدم آشنایی خود به شغل نویسندگی هم اعتراف میکنم .

Preview (6 / 10) - ketabton.com

عبدالملک عبدالرحیم زی وزیر مالیه

عبدالملک عبدارحیم زی (ملک خان) ازچهره هایی بود که با داشتن استعداد و اندوخته های تحصیلاتی اش، توجه سردار داؤود خان را جلب نموده بود ، این توجه وفراز آوری اودر مقام وزارت مالیه، برمیگردد به هنگامی که دولت در جنگ مشهور به " جنگ صافی " با شورشیان در نبرد بود. ملک خان که در زمینهٔ امورمواد رسانی وظایف لوژستیک را انجام میداد، توجه سردار را جلب نمود. روشن است که سردار، در زمینهٔ انتخاب همکاران از پیشینه هاعادت داشت که کسانی رافعال وجدی وهمکار تشخیص میداد به سوی فراز آوری کمک میرسانید. پس از چندی که از " جنگ صافی " سپری شده بود ،عبدالملک خان به منظور تحصیل در رشتهٔ محاسبه ولوازم در ارتش به ترکیه رفت. با توجه به نقطه نظریات اوپیرامون پلانگذاری مبتنی برنقش حاکم دولت درسرمایگذاری ورشد اقتصادی، تصور میشود که در هنگام تحصیل در ترکیه به چنین برداشتی رسید.

هنگام بازگشت به افغانستان ، در چارچوب عقاید سردار داؤود خان، به عنوان یکی از صاحبنظران این طرز تلقی، به تطبیق آن در افغانستان همت گماشت. درک دربار سلطنتی از پایگاه اقتصادی حاکمیت که همانا عمدتا اقتصاد دولتی بود؛ وجناح سرداراؤود بیشتر بدان علاقه مند بود، باورهای اقتصادی وجدیت ملک خان را که بُعد دیگری از شخصیت او بود، با گرمی مطالبه می نمود. داؤود خان پس از تلاشهایی که برای براندازی شاه محمود خان بخرچ داد، هنگام دسترسی به مقام صدارت، برای ملک خان که طی سفری درهند بود، چنین پیغام داد :" اگر نشسته ای برخیز واگر ایستاده ای حرکت کن، وطن به خدمت ات احتیاج دارد."

Preview (7 / 10) - ketabton.com

سـرداربا ذوق زدگـی بـدون انتظـار چنـد روزکـه مسـافرت رسـمی عبـدالملک خـان (آن وقـت مـدیر لـوازم وزارت حربیـه)، بـه پایـان برسـد، از او میخواهـد کـه بـزودی برگـردد. ملـک خـان پـس از بازگشـت، سـمت وزارت مالیـه درکابینـه ی داؤود خـان را دارا شـد. وایـن درحـالی بـود کـه وی آرزو داشت در رشتهٔ تخصصی خویش به تدریس بپردازد.

امـااز آنجـایی کـه پـای لـزوم دیـد سـردار درمیـان بـود، نتوانسـت، در برابـر امـر و فرمـان اوعمـل کنـد، ایـن موضـوع بـه ویـژه در زمـانی کـه سـاختار هـای دیکتاتورماآبانـه حاکمیـت دارنـد، تعجـب برانگیـز نیسـت. بـا توجـه بـه ابعـاد شخصـیت محمـد داؤودخـان کـه نمونـه یـی ازیـن خـوی وخصـلت بـود، و امـر او تعیـین کننـده بـود نـه اراده وآرزوی دل ملـک خـان بـرای تـدریس، پذیراشـدن مقـام وزارت را توجیـه پذیرمیسـازد. ایـن هـم پـذیرفتنی میایـد کـه ملـک خـان بـا شـنیدن طـرح هـای سرداروسـخن گفـتن از پـلان هـا ورشـد اقتصـادی ومرزبنـدی بـادورهٔ شـاه محمـود خـان، دلگرمـی هـای بـرای پیشـبرد اموروزارت مالیه یافته است.

ملـک خـان بـه وظیفـهٔ خـویش در وزارت مالیـه شـروع نمـود، هنگـام دسـت یازیـدن بـه پـاره یـی از اقـدامات وتشـبثات، نشـان داده اسـت کـه بـا بسـا ازوزرا وکارمنـدان زیـر دسـت دربـار سـلطنتی تفاوت هایی را داراست .

بـه ایـن معنی کـه برمبنـای اعتمـاد بـه نفـس و بـاور بـه طـرح هـا وفعالیـت اش، موضـع مسـتقلانه نیزمیگیرد.

امـا ایـن موضـعگیری ویـژه اش کـه بانیـت تحقـق همـان برنامـه هـا و وعـده هـای انـد کـه پیشـتر بـه او گفتـه شـده اسـت، تحمـل دربـار سـلطنتی وبـیش از همـه دوتـن سـردار بـرادر(محمـد نعـیم ومحمـد داؤود) را برنمـی تابـد. آنهـا حرکـات وی راگونـه یـی فراتربـردن پـای ازگلـیم صـلاحیت دیـده وبـا نـا خوشنودی بدان مینگریستند.

Preview (8 / 10) - ketabton.com

هر قدر کار طرح پلانگذاری های اقتصادی دولت به پیاده نمودن آنها نزدیک شده ، این کنش وواکنش بیشتر سر براورد است. میتوان اذعان نمود که پس از برکناری شاه محمود خان وبرچیدن بساط کوچکی از دیموکراسی، با سرکار آمدن سردار داؤود، برنامه ریزیهای اقتصادی از مهمترین سیاست های دربار سلطنتی بود . پیشتر ، دربار یگانه شخصی راکه درین حوزه به حیث کاردان ومشاور داشت؛ عبدلمجید خان زابلی بود، که بدلیل بهره مندی از سرمایه، دوستی با سردارهاشم خان وجلب اعتماد متقابل با دربار،صلاحیت های بسیاری یافته بود. اما از آنجایی که زابلی در بافت وساخت وجناح بندی های سرداران، موضع جانبدارانه از سردار هاشم خان ومخالفت با شاه محمود خان داشت، صحنه را ترک گفت. با وجود آنکه پس از برکناری سردار شاه محمود خان وبه قدرت رسیدن جناح دوستان زابلی ، زمینهٔ کاراومساعد شده بود اما اوهمچنان از تداوم نقش پیشینه درحیات اقتصادی وپلانگذاری های بعدی در افغانستان دوری اختیار نمود. بعید به نظرنمیرسد که تمایل زابلی به سرمایگذاری های فردی نیزتأثیری در دوری گزینی وی ازسیاست تقویهٔ سکتور دولتی که داؤود خان بدان علاقمندی بیشتر داشت ، درین دوری اختیارنمودن مؤثربوده است. سردار داؤود پس از به قدرت رسیدن ،سعی نمود تا تحرکات وموفقیت های را درزمینهٔ اقتصادی واجتماعی نشان بدهد. طرح های ملک خان که در راستای تحقق برنامه ی او بود، مجال تبارز یافتند .

مثلا ، ملک خان دست به تدوین قانون محاسبات عمومی و وضع قوانین مختلف مالیاتی زد. دیوان محاسبات تأسی کرد واصلاح تشکیلات ادارات مالیه را روی دست گرفت. همچنان طرح پلانگذازیی را که پنداشته بود" بر روی منابع خود" میتواند پروژه های انکشافی وزود ثمراقتصادی وانکشاف اجتماعی وعرفانی را تأمین نماید، به مجلس وزرا ارایه کرد. یکی از منابعی که وی درکتاب " ارمغان زندان " از آن نام میبرد، چنین است :" قسمت زیاد ازین منابع

Preview (9 / 10) - ketabton.com

عمـــدۀ مالیـــاتی در دســـت خـــود خانـــدان شـــاهی از جملـــه ســـردارمحمد داؤود خـــان صـــدراعظم ومعـاون وبـردارش سـردار نعـیم خـان قـرار داشـت. ایشـان پـلان را بـه لیـت و لعـل قـرار داده بالنتیجـه روی بهانـــه هـــای عجیـــب وغریـــب در کشـــوی(روک) میـزمجلس عـــالی وزرا فروبـــرده شـــد. از مواضـع بعدتروسرسـختانۀ عبـدالملک خـان برمیایـد کـه بـا درس انـدوزی از تجربـه ینخسـتین ناسـازگاری ســرداران، بــه ویــژه پــس ازآنکــه تصــدی کفالــت امــور وزارت اقتصــاد را نیــز عهــده دارشــد، بــدون توجـه بـه مجلـس وزرا ، صـدراعظم ویاشـاه، کوشـیده اسـت تـا کمیتـه هـای در شـقوق مختلفـه ی اقتصـادی ومـالی تأسـیس نمـوده، پـلان پنجسـاله را ترتیـب وخبـر آن را نیـز طـی کنفـرانس مطبوعـاتی بـه اطـلاع برسـاند. امـا صـدراعظم داؤود خـان ازاوگلـه میکنـد. ازاومی پرسـد کـه "چـرا دریـن مـورد بـا مـن مصـلحت نکـردی ؟ " ملـک خـان درجـواب میگویـد " اینکـار مـن اسـت. مـن چـرا در هرکـار بـه شـما مراجعـه نمـایم." سـردار میگویـد : " آخـر ایـن چـه جـواب اسـت کـه بـه مـن میـدهی ؟ افـزون بـرآن ابرازتعجـب و نارضـایتی، سـردار وزیرمالیـه خـویش را مخاطـب قـرارداده میگویـد " توبـه هـیچ وجـه نخـواهی توانسـت ایـن کـار(پـلان سـازی) را بـه سربرسـانی. ازیـن رو فـوراً بـه وسـیلۀ اعـلان دیگـر اعـلان سـابق خـود را باطـل بسـاز. ملـک خـان بااطمینـان از پیروزی وایـن تصـورکه اهـل خبره را گـرد آورده وبـا اتکـأ بـه اصـول اقتصـادی رهبـری شـده" اکونـومی دریـژه " طـرح خـود را میتوانـد عملـی نمایـد، از موضـوع خـود جانبـداری میکنـد. داؤودخـان مجـددا ً میگویـد " دریـن وقـت امکـان ایـن چنـین کارهـا دور ازپروگـرام ومقـدرات اسـت . درپیامـد چنـین وگفـت وشـنود عاجـل، آنهـم در حاشـیۀ دعـوت سـفارت عربسـتان سـعودی (عقـرب1333 جشـن ملـی عربسـتان سـعودی) ، ملـک خـان بـا توجـه بـه موضـع مخالفـت آمیز صـدراعظم خـویش ، بصـورت اشـاره اسـتعفأ خـودرا از وزارت مالیـه واقتصـاد مطـرح میکنـد. امـاداؤود خـان انـدکی عقـب نشسـته چنـین میگویـد " آزرده نشـو. مـن بهـت مشـورت دوسـتانه پـیش کـردم، وقتـی کـه آنـرا نپـذیرفتی، چنانکـه میخـواهی عمـل کـن. نـه مـن ونـه

Preview (10 / 10) - ketabton.com

دیگری مانع کارهایت نخواهد شد ، آنچه در تداوم این چالش روابط وزیر وصدراعظم میاید، تکیه ی بازهم بیشتر ملک خان بر ابتکارت شخصی است. ازگونه ی حرکات صدراعظم برمیاید که از احتمال پیش دستی وزیر خویش می هراسد. د رتشویش بوده است که مبادا وزیر مالیه استعفا بدهد وسخنانی زیانمند به حال او بر زبان بیاورد. بنابرآن تاکتیکی عقب می نشیند. در طی مدتی که صدراعظم ووزیردر بحران روابط هستند، چندین فرمان شاهی ومصوبات مجلس وزرا نیز به ابتکار ملک خان زمینهٔ کارکردهای او را فراهم میکنند. ملک خان در پی اقدامات بیشتر صدای شکایت آمیز خویش را به گوش شاه نیز میرساند.

بدنبال تدوین برنامهٔ پلان اقتصادی پنجساله، باردیگرمشکل ِ نبود منابع تمویل پروژه ها حضور میابد. صدراعظم برای تحقق وعده های بلند بالا، چشم امید بسیاری به منابع خارجی داشت. دسترسی به امکانات شوروی برای تحقق برنامه ها بسنده نبود. یکی از منابع ثروتمند که سالها توجه دربار سلطنتی را جلب نموده بود، جلب نظر ایالات متحده امریکا بود. ازین رو تلاشهای ناموفق زمان صدرات شاه محمود خان باردیگر ازسر گرفته شد ، هیأتی تحت ریاست ملک خان به ایالات متحدهٔ امریکا رفت ، صدراعظم پیش از مسافرت عبدالملک خان به امریکا به وی چنین می گوید " امریکایی ها برپیشانی ما ستارهٔ سرخ را می بینند.کاکا ها وبرادران در جلب وجذب کمک های آن کشورموفق نگردیدند ، حالا وظیفهٔ خودت است که قناعت امریکایی را حاصل نمایی ، دربرگشت هیأت از امریکا واضح شده است که دست خالی نبوده واندک موفقیتی داشته است ، بطور مثال ازین دستاوردهای هیأت نامبرده شده است ، در اوایل سرطان 1336 ش . (اواخر جون 1957) دولت امریکا مبلغ یک ملیون وششصد هزار دالر جهت اعمار پوهنتون کابل اختصاص داد وقرضه ی پنج ملیون وهفت نیم ملک کلدار بین افغانستان و امریکا به امضأ رسید ، ونیزضمن قرارداد دیگری مبلغ یک ملیون ویک صد

PREVIEW

You've reached the end of the preview.

Purchase the full book to continue reading.

Buy this book - ketabton.com

https://ketabton.com/books/hnb5RPnKfzj

Preview on ketabton.com. Rights remain with the author or publisher.